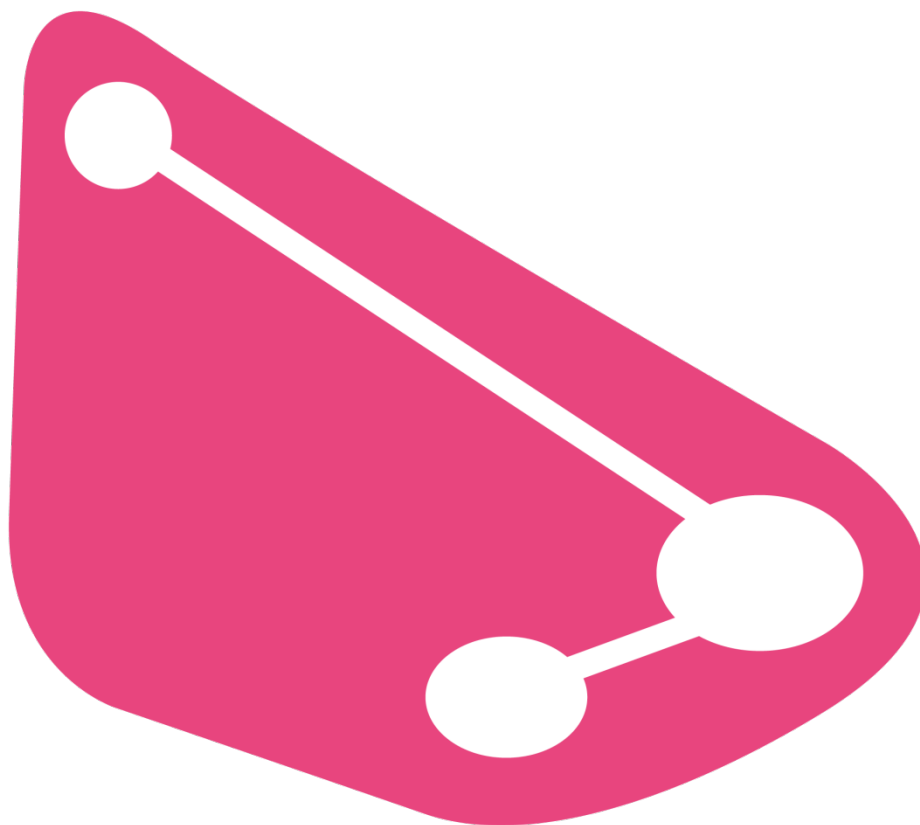

Startnotitie

Regionale Kracht

0. Wat hieraan vooraf ging

Op 7 juni 2017 hebben Provinciale Staten de Ontwerp Omgevingsvisie FlevolandStraks vrijgegeven voor inspraak. Na de inspraakperiode en verwerking van de zienswijzen start de 3^e fase van de Omgevingsvisie: de uitvoerende fase. Deze fase start met het vaststellen van aanvullende startnotities. In dit perspectief hebben Provinciale Staten op 7 juni 2017 een amendement aangenomen. De tekst van het amendement is: *“Deze startnotities in november 2017 ter vaststelling aan te bieden aan Provinciale Staten bij de definitieve besluitvorming van de Omgevingsvisie FlevolandStraks.”*

Bij de bespreking van dit amendement is – in verband met het doel om slagvaardig tempo te maken – aangedrongen op een procesmatige opzet van de startnotities. De opzet moet zodanig zijn, dat in een later stadium Provinciale Staten politiek richting kunnen geven aan de uitwerking van de opgaven.

Voor alle opgaven alsmede op programmaniveau zijn vervolgstartnotities voor de 3^e fase opgesteld. Dit betreft de startnotitie voor de opgave “Regionale Kracht”.

1. Essentie van de opgave

1.1 Kaders

In de Omgevingsvisie staan de opgave en de ambitie voor de opgave “Regionale Kracht” beschreven. De vastgestelde tekst van de ambitie is:

“In 2030 en verder heeft Flevoland een aantal voorzieningen dat op bovenregionaal niveau van excellente kwaliteit is. Voorzieningen met een aantrekkingskracht en een reputatie die over de provinciegrenzen heen gaan. Het gaat onder meer om Lelystad Airport, excellente woonmilieus in Almere en Lelystad, prachtige groenblauwe natuur- en recreatiegebieden langs de waterrijke randen van de polder en de toplandbouw. Grotendeels zijn dit ook de oorspronkelijke krachten van Flevoland. De polder is ingericht voor landbouw, wonen en recreatie met een bovenlokale betekenis. Met deze ambitie geven we een eigentijds vervolg aan deze oorspronkelijke opzet van Flevoland. De economische krachten van de Noordelijke Randstad (Amsterdam, Utrecht en Gooi) en Zwolle strekken – onder andere via corridor- en knooppuntontwikkeling - steeds verder en intensiever de polder in. Flevoland is optimaal aangesloten op de diverse (infrastructurele) netwerken. Hiermee wordt onze positie in de netwerken versterkt en daarmee de positie van de Flevolander”.

Hiernaast staat in de Omgevingsvisie aangegeven:

“De opgaven hebben een tijdshorizon van circa tien tot vijftien jaar. We gaan alle opgaven uit de Omgevingsvisie stap voor stap realiseren. Dit doen we via een programmacyclus. Voor elk programma stellen Provinciale Staten richtinggevende kaders voor Gedeputeerde Staten vast. Op basis hiervan beschrijven we in de programma’s:

- *de ambitie, de beleidsuitwerking en de definiëring van het provinciaal belang,*
- *de doelstellingen en/of omgevingswaarden voor het programma “Regionale Kracht”,*
- *het gebied en de periode waarop het programma is gericht, inclusief de gewenste mate van doelbereik,*
- *de samenwerking met partijen,*
- *de wijze waarop afstemming met andere programma’s plaatsvindt,*
- *de activiteiten die we gaan ondernemen, inclusief de inzet van de diverse instrumenten.”*

Tevens staat in de Omgevingsvisie aangegeven:

“Met deze Omgevingsvisie vervangen we het visiedeel uit het Omgevingsplan 2006. Vervolgens worden de beleids- en uitvoeringsdelen uit het Omgevingsplan 2006 gefaseerd vervangen door onder meer programma’s en regels in een omgevingsverordening”.

Hiernaast hebben de Provinciale Staten in de Startnotitie Omgevingsvisie (oktober 2015) over de 3^e fase aangegeven:

“In deze fase gaan we oogsten. We gaan het strategisch voorwerk uit de 1^e en 2^e fase ten aanzien van definiëring van de maatschappelijke opgaven, de oplossingsrichtingen omzetten in een operationele aanpak. In de samenwerking gaan we op zoek naar de wijze waarop we kennis, bestuurskracht, bevoegdheden en (uitvoering)instrumenten bij elkaar kunnen brengen, zodat dit leidt tot effectief beleid en een krachtige uitvoering”.

Samenvattend gaat het voor de opgave “Regionale Kracht” om het uitwerken van de vastgestelde ambitie in:

- een programma conform de Omgevingswet inclusief het vervangen van de relevante beleids- en uitvoeringsdelen van het Omgevingsplan 2006
- het opzetten van de samenwerking
- het opstarten van de uitvoering opdat er resultaten voor de Flevolandse worden gerealiseerd.

1.2. Richting / ambitie m.b.t. opgave

Flevoland komt nu in een fase waarin de fysieke infrastructuur inmiddels een goede uitgangsbasis vormt. Het gaat de komende periode ook om het profijtelijk maken van deze basis voor economische en maatschappelijke ontwikkelingen. In de Omgevingsvisie zijn drie lijnen voor de opgave Regionale Kracht geformuleerd. Dit zijn:

- excellente woonmilieus bij Lelystad en Almere
- Lelystad Airport
- Blauwgroene Slinger

Een vierde lijn, Toplandbouw loopt via de opgave “Landbouw, meerdere smaken.

Op dit moment loopt een aantal programma’s en projecten, die bijdragen aan de ambitie zoals geformuleerd voor de opgave Regionale Kracht. Tevens wordt door het Rijk substantieel geïnvesteerd in de verbetering van de bereikbaarheid van Flevoland. Denk bijvoorbeeld aan de gemaakte afspraken over RRAAM, Almere 2.0 en Lelystad Airport. De uitvoering van de programma’s zetten we met onze partners onverkort voort.

Hiernaast zijn we alert op het aandienen van nieuwe kansen als gevolg van de ontwikkeling van nieuwe bovenlokale netwerken, zoals bijvoorbeeld de regio Zwolle en het maritieme netwerk.

1.3 producten en resultaten

Op basis van bovenstaand kader, richting en ambitie realiseren we deze bestuursperiode de volgende producten:

- Product 1: Programma “Regionale Kracht”, gericht op de drie lijnen, te weten: excellente woonmilieus bij Almere en Lelystad, Lelystad Airport en de Blauwgroene slinger. In het programma “Regionale Kracht” wordt beschreven op welke wijze we de projecten die we afgelopen jaren in gang hebben gezet op optimale wijze kunnen bijdragen aan de excellente kwaliteiten die we op bovenregionaal niveau willen realiseren. Dit kan leiden tot bijvoorbeeld herbevestiging, aanscherping of aanvulling van de koers. Nieuwe projecten kunnen worden opgestart. Specifieke aandacht is er in het programma voor:
  - (infrastructurele) verbindingen met de bovenregionale netwerken die de ontsluiting van excellente kwaliteiten ondersteunen.
  - Het maximaal benutten van excellente woonkwaliteiten.

- het maximaal benutten van de economische potentie van Lelystad Airport
- een gezamenlijke ontwikkelingsstrategie met de partners voor de Blauwgroene slinger.

Op basis van onder meer deze inzichten bevat het programma Regionale Kracht een geactualiseerde uitvoeringsportefeuille, inclusief uitvoeringsstrategie. Deze portefeuille is afgestemd met de partners. Hierbij is afstemming aangebracht met de verschillende (omgevings)visies, programma's, maatregelen en acties van de verschillende partners.

- Product 2: Netwerkrapportage, een periodieke rapportage met een analyse over de netwerkontwikkelingen in relatie tot Flevoland. De analyse bevat een inzicht in de nieuwe – economische en maatschappelijke - kansen die dit biedt voor Flevoland. In de rapportage wordt een strategie opgenomen over de wijze waarop Flevoland de kansen kan pakken en haar positie verder kan versterken. In de rapportage wordt aandacht besteed aan onder meer de ontwikkelingen van de Metropoolregio Amsterdam (MRA), het maritieme netwerk en de ontwikkeling van de regio Zwolle en Noordwest Veluwe. De rapportage wordt periodiek geactualiseerd (cyclus van circa één a twee jaar).

1.4 Aanpak en werkwijze:

In onderstaande staan de processen voor de "Regionale Kracht" producten/ resultaten, die we in deze bestuursperiode willen realiseren, beschreven. Elk proces is zodanig opgebouwd, dat de Provinciale Staten tussenresultaten met de adequate analyses en inzichten krijgen aangereikt. Deze worden opgenomen in een bestuurlijke keuzenotitie. Op basis hiervan zijn de Staten in de positie om op gezette momenten - zo nodig in samenspraak met samenwerkingspartners - aanvullende richtinggevendende kaders aan Gedeputeerde Staten en samenwerkingspartners mee te geven voor de uitwerking.

Product 1: programma Regionale Kracht

Fase 1: opstart (4^e kwartaal 2017)

- Inventarisatie en analyse omgevingsvisies en –programma's van andere overheden op elementen van regionale kracht (voorzieningen van (boven)regionaal niveau met excellente kwaliteit).
- Evaluatie lopende (gebieds)programma's en projecten in het licht van oorspronkelijke doelstellingen en de ambities gesteld in Regionale Kracht.
- Uitvoeren SWOT- en krachtenveldanalyse voor de excellente woonmilieus bij Almere en Lelystad, Lelystad Airport en de Blauwgroene slinger.
- Opzetten samenwerkingsverbanden voor:
  - Een strategische verkenning - Oost-as (Amsterdam) – Almere – Lelystad.
  - Een strategische verkenning van de Blauwgroene slinger
- Met de sleutelpartners stellen we gezamenlijke Plannen van Aanpak op voor:
  - Strategische verkenning Oost-as met als onderdelen Lelystad Airport, excellente woonmilieus bij Almere en Lelystad, nieuwe knooppunten en verbindingen (IJmeerlijn, A27, Zwolle, Noordwest Veluwe), Nationaal Park Nieuw Land en Markermeer/ IJmeer
  - Strategische verkenning Blauwgroene Slinger (van kustzone Almere Haven via Zeewolde en Dronten tot aan Schokland en Waterloopbos),

Over fase 1 worden Provinciale Staten worden in het eerste kwartaal van 2018 geïnformeerd via de tweemaandelijks nieuwsbrief.

Fase 2: Verkenning (1^e kwartaal 2018)

- In fase 2 vinden de strategische verkenningen en ateliers met partners plaats voor de Oost-as en de Blauwgroene slinger. Met aandacht voor de focus, de (kwalitatieve) effecten die worden

beoogd en de wijze waarop de beoogde resultaten kunnen worden bereikt. Deze bouwstenen worden met de samenwerkingspartners samengevoegd in twee koersnotities: één voor de Oost-as en één voor de Blauwgroene slinger.

- Op basis van de strategische verkenning en de diverse onderzoeken wordt een keuzenotitie opgesteld

Tussenresultaat: Keuzenotitie "Regionale Kracht". Op basis van de keuzenotitie worden Provinciale Staten medio 2018 in de gelegenheid gesteld om richtinggevende keuzes te maken voor het programma "Regionale Kracht".

Fase 3: programmeerfase (2^e helft 2018).

In fase 3 worden de richtinggevende uitspraken van Provinciale Staten opgewerkt naar een Ontwerpprogramma "Regionale Kracht". Na het informeel raadplegen van onze (beoogde) strategische partners wordt in het 4^e kwartaal van 2018 het Ontwerp Programma "Regionale Kracht" aangeboden aan Provinciale Staten voor besluitvorming. Aansluitend wordt het Ontwerpprogramma in een inspraakprocedure gebracht. Op basis van de inspraakreacties is het de ambitie om het definitieve programma 1^e kwartaal 2019 vast te stellen.

Product 2: Netwerkrapportage.

Fase 1: opstart (4^e kwartaal 2017)

- opzet maken van een Netwerkrapportage op basis waarvan de ontwikkelingen in het netwerk goed kunnen volgen. Hiervoor wordt literatuur, onderzoek en statistiek geraadpleegd. Tevens wordt gekeken naar theorieën rond netwerkvorming en worden gesprekken gevoerd met partners in de netwerken.

Fase 2: Verkenning (1^e kwartaal 2018).

- De eerste helft van 2018 wordt benut om de benodigde informatie te verzamelen en om de netwerkrapportage te laden. Tevens bevat de netwerkrapportage een advies voor het vervolg en de inzet van de provincie

Resultaat: Netwerkrapportage 2018. Deze wordt ter bespreking aangeboden aan Provinciale Staten.

De Netwerkrapportage vormt tevens een bouwsteen voor de Keuzenotitie.

1.5 Gerelateerde opgaven, projecten en acties

In de Omgevingsvisie wordt onderscheid gemaakt tussen kernopgaven en strategische opgaven. De kernopgaven hebben een facetmatig karakter. Zij raken per definitie de - meer inhoudelijke georiënteerde - strategische opgaven. De opgave "Regionale Kracht" is een strategische opgave. Op programmaniveau wordt de interactie tussen de opgaven uit de Omgevingsvisie nauwlettend in het vizier gehouden. De Staten worden hier halfjaarlijks over geïnformeerd. Indien relevant voor de kaderstellende en controlerende rol worden de Staten betrokken bij de afstemming tussen de opgaven.

In relatie tot de opgave Regionale Kracht loopt een aantal programma's en projecten, die hieraan gerelateerd zijn. Dit zijn onder andere:

- Almere 2.0
- Markermeer – IJmeer
- Amsterdam Lelystad Airport/ Lelystad Airport Businesspark

- Flevokust
- Maritieme Servicehaven Noordelijk Flevoland
- Nationaal Park Nieuw Land (incl Marker Wadden en Oostvaardersplassen)
- Programma Mobiliteit en Ruimte
- Economisch Programma

Vanuit de opgave Regionale Kracht wordt de interactie met deze programma's en projecten nauwlettend gevolgd. Hierbij wordt gelet op eventuele strijdigheden cq mogelijkheden voor synergie. Indien relevant voor de kaderstellende en controlerende rol worden de Staten betrokken bij de onderlinge afstemming.

2. Samenwerken met partners

De opgave Regionale Kracht kan alleen met succes worden opgepakt en tot betekenisvolle resultaten worden gebracht in samenwerking met partners. Tijdens de lentebijeenkomst op 4 april 2017 hebben zes partners hun intentionele steun uitgesproken om met de provincie deze opgave aan te pakken. Ook in de zienswijzen is meerdere malen de bereidheid aangegeven de samenwerking met de provincie aan te gaan om de opgave op te pakken. Dit is ook in lijn met het Flevo-principe: *“Doe mee en draag bij”*. In de Omgevingsvisie staat hierover aangegeven: *“De toekomst van Flevoland wordt door velen gemaakt: organisaties, inwoners, instellingen, bedrijven en overheden. ... Vele ontwikkelingen zijn echter alleen mogelijk door gezamenlijke inzet. Hierbij is meepraten niet voldoende. Het gaat verder: samenwerken op basis van concrete bijdragen. Ieder vanuit zijn eigen mogelijkheden en inzet. Alleen dan kunnen we de opgaven uit de Omgevingsvisie succesvol aanpakken en het verschil maken voor Flevoland en Flevoland”*.

Bij deze opgave gaat het onder andere om de volgende partners:

- Rijk (rijksprojecten van nationaal belang, zoals Almere 2.0, Markermeer/ IJmeer en Lelystad Airport)
- Omliggende provincies (netwerken, grenssituaties zoals bij de Blauwgroene slinger en verbindingen)
- Regionale samenwerkingsverbanden, zoals de MRA en Regio Zwolle
- Flevolands gemeenten
- Voor de excellente woonmilieus bij Almere en Lelystad wordt ook samenwerking gezocht met bijvoorbeeld Amsterdam, ondernemers, onderwijsinstellingen, natuurbeherende organisaties en verschillende marktpartijen.
- Voor Lelystad Airport wordt ook samenwerking gezocht met onder andere het bedrijfsleven, onderwijsinstellingen, Schiphol Group, Regio Zwolle en Regio Noord Veluwe.
- Voor de Blauwgroene slinger wordt ook samenwerking gezocht met onder andere Rijkswaterstaat, waterschap, ondernemers, ontwikkelaars, natuurbeherende organisaties, beheerders en organisaties op het gebied van toerisme en recreatie

3. Verhouding met PS.

Provinciale Staten hebben voor de uitwerking van de opgave Regionale Kracht een kaderstellende, besluitvormende en controlerende rol. De momenten hiervoor zijn in deze startnotitie opgenomen.

Voor de Omgevingsvisie hebben de Staten aan het begin van de bestuursperiode een aanvullende ambitie uitgesproken. De Staten hebben aangegeven op een meer intensieve wijze bij de uitwerking betrokken te willen zijn. Voor de opgave Regionale Kracht geldt dit in het bijzonder voor de commissie Ruimte. Zij zullen tweemaandelijks middels een nieuwsbrief over de voortgang van deze opgave geïnformeerd worden. Op verzoek kan nader toelichting tijdens de commissie vergadering worden gegeven.

Vanuit Gedeputeerde Staten heeft de gedeputeerde Ladders de verantwoordelijkheid voor de uitwerking van deze opgave.

4. Financieel kader

Voor de uitwerking van de opgave "Regionale Kracht" wordt gebruik gemaakt van het beschikbaar gestelde budget voor de 3^e fase van de Omgevingsvisie.

De middelen die nodig zijn voor eventuele investeringen op korte termijn zullen via de gebruikelijke route van de begrotingssystematiek worden voorgesteld. Hiernaast zal ook deze opgave in kader van de lange termijn financieringsvraag realisatie opgaven Omgevingsvisie nader worden geanalyseerd. Deze actie wordt op programmaniveau van de Omgevingsvisie opgepakt.

5. Risico's en aandachtspunten

In het kader van Regionale Kracht, bijvoorbeeld ter uitvoering van het Omgevingsplan 2006 of andere lopende programma's, zijn diverse afspraken gemaakt over de uitvoering van diverse lopende projecten zoals Almere 2.0, Markermeer/ IJmeer en Lelystad Airport. De provincie heeft een wederkerige verhouding tot de partijen om succesvol een aantal ambities van Regionale Kracht uit te voeren. Gemaakte afspraken en lopende gebiedsprogramma's worden in beginsel voortgezet en alleen aangepast wanneer daarvoor een aanleiding bestaat, in overleg met betrokken partijen. In deze startnotitie zijn diverse acties opgenomen die gericht zijn om de bestaande samenwerkingsverbanden te continueren of aan te scherpen en nieuwe samenwerkingsverbanden op te zetten.

6. Tijdslijn & beslismomenten.

- 2018- Q1: Provinciale Staten worden geïnformeerd over de gezamenlijke Plannen van Aanpak voor Oost-as en Blauwgroene slinger en tevens over de opzet van de Netwerkrapportage.
- 2018-Q1: Provinciale Staten bespreken de Netwerkrapportage.
- 2018-Q2: Provinciale Staten bespreken keuzenotitie voor het programma "Regionale Kracht".
- 2018-Q4: Provinciale Staten nemen besluit over het vaststellen van het ontwerp programma "Regionale Kracht".
- 2019-Q1: Provinciale Staten nemen een besluit over het vaststellen van het programma "Regionale Kracht"

